

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych rocznych ocen klasyfikacyjnych

Niezwykle ważne jest także stosowanie odpowiednich metod pracy. Należy jak najczęściej korzystać z tych, które preferują aktywne uczestnictwo ucznia w lekcji. Wśród najbardziej polecanych metod można wymienić:

- dyskusję,
- metodę projektów,
- mapę myśli
- dyskusję punktową,
- drzewko decyzyjne,
- debatę.

Ponadto powinno się zachęcać uczniów do:

- przeprowadzania wywiadów, ankiet, prostych badań opinii publicznej, prób analizy i interpretacji różnych źródeł informacji;
- tworzenia prezentacji, referatów i krótkich wystąpień na forum klasy;
- pracy z różnymi materiałami źródłowymi, próby ich interpretacji i formułowania wniosków.

Stosowanie aktywizujących metod pracy z uczniami nie oznacza rezygnacji z tych bardziej tradycyjnych, np. rozmowy nauczającej czy samodzielnej pracy z tekstem, rozwijającej umiejętności: sekcjonowania materiału, streszczania, pozyskiwania określonych wiadomości. O wyborze optymalnej metody pracy decyduje ostatecznie nauczyciel, biorąc pod uwagę własne predyspozycje i charakter zespołu, z jakim przyjdzie mu współpracować.

Uczeń w ciągu cyklu nauki wiedzy o społeczeństwie powinien co najmniej dwa razy uczestniczyć w projekcie edukacyjnym. Dzięki niemu uczniowie:

- zdobywają wiedzę zgodną ze swoimi zainteresowaniami;
  - badają problem, poszukują praktycznych rozwiązań i uczą się skutecznie planować i realizować założone cele;
  - uczą się organizacji własnej pracy i współpracy z innymi;
- doskonałą umiejętność publicznego prezentowania efektów swojej pracy. W pracy metodą

projektów rola nauczyciela polega przede wszystkim na:

- przekazaniu najważniejszych informacji na temat zasad tworzenia projektów i pomocy w zdobyciu niezbędnych umiejętności;
- przedstawieniu propozycji tematów projektów lub pomocy w wypracowaniu własnego tematu;

- pomocy w wyborze formy prezentacji;
- przedstawieniu kryteriów oceniania projektu;
- przeprowadzaniu konsultacji z uczniami realizującymi projekt i kontrolowaniu poszczególnych etapów pracy nad projektem;
- stworzeniu optymalnych warunków do prezentacji projektu; omówieniu i ocenieniu zrealizowanego projektu.

Skutecznemu osiągnięciu celów edukacyjnych sprzyja indywidualizacja pracy z uczniem, rozumiana jako przyjęcie pewnego stylu pracy pozwalającego na realizację zamierzeń ucznia z uwzględnieniem jego specyficznych możliwości. Ważną rolę odgrywa dobór różnych metod pracy z całym zespołem przy jednoczesnym zróżnicowaniu wymagań edukacyjnych w stosunku do każdego z uczniów.

Metody oceny osiągnięć uczniów

Ocenianie osiągnięć uczniów powinno z jednej strony mieścić się w ramach opracowanego przez każdą szkołę wewnątrzszkolnego systemu oceniania, z drugiej zaś powinno mieć wymiar oceny zewnętrznej. Ważnym elementem oceny osiągnięć powinno być wyraźne określenie zasad współpracy w relacji nauczyciel – uczeń. Oceniając postępy ucznia, powinno się brać pod uwagę stopień opanowania przez niego wiedzy i umiejętności, a także uwzględniać efektywność pracy nauczyciela i jego oddziaływań edukacyjnych w odniesieniu do poszczególnych osób. Postulat ten może być realizowany przez:

- określenie wymagań edukacyjnych w ramach poszczególnych działów programu nauczania i sporządzenie – z uwzględnieniem tych wymagań – opisu oczekiwanych osiągnięć ucznia w zakresie wiedzy o społeczeństwie;
- jasne i wyraźne sformułowanie sposobów sprawdzania wiedzy i umiejętności;
- sformułowanie systemu oceniania zawierającego precyzyjne kryteria.

Szczegółowy system wymagań edukacyjnych powinien zostać wypracowany przez każdego nauczyciela i stać się integralną częścią wewnątrzszkolnego systemu oceniania. Dlatego w niniejszym programie opisano te osiągnięcia ucznia, które są niezbędne do sformułowania pełnych wymagań edukacyjnych na poziomie klasy ósmej szkoły podstawowej. Wynikający z charakteru programu sposób sprawdzania wiedzy i umiejętności powinien być traktowany jako nierozdzielna część systemu oceniania. Należy poinformować uczniów o sposobach sprawdzania wiedzy i

umiejętności i sposobie ich oceniania. Proponuje się następujące formy sprawdzania wiedzy i umiejętności

wypowiedzi ustne: dyskusje, przemówienia, prezentacje,

– debaty z wykorzystaniem argumentowania, syntezy, analizy, wnioskowania, komentarzy;

ocena wykonania i zaprezentowania projektu uczniowskiego, prace pisemne w klasie:

– kartkówka – do 15 minut, materiał tylko z ostatniej lekcji, niezapowiedziana,

– sprawdzian – czas trwania dowolny, materiał z 3–5 lekcji, zapowiedziany tydzień wcześniej i potwierdzony wpisem do dziennika,

– praca klasowa – obejmująca większą partię materiału, zapowiedziana tydzień wcześniej i potwierdzona wpisem do dziennika,

– ćwiczenia,

– notatki,

– własna twórczość, np. przygotowanie przemówienia, wywiadu, projektu,

– indywidualne lub zespołowe opracowanie referatu,

– opracowanie informacji dotyczących bieżących zagadnień z różnych sfer życia społecznego,

– przygotowanie pod kierunkiem nauczyciela zajęć tematycznych oraz ćwiczeń;

• aktywność podczas lekcji:

– praca w grupie (organizacja pracy grupy, zaangażowanie, efekty pracy),

– aktywna praca indywidualna poprzez prezentację referatów, projektów itp.;

• udział w konkursach przedmiotowych i projektach angażujących całą społeczność szkolną.

Nauczyciel, korzystając z podanych propozycji, powinien uwzględnić specyfikę klasy i całej szkoły, a także inne uwarunkowania wynikające z jego metod pracy dydaktycznej.